

תורת הגר"א מווילנא זצ"ל פרשת אחרי מות - קדושים [לבני חו"ל], תשע"ח

(1) תהלים – פרק קו, פסוק ג
אֲשֶׁר־י שְׁמִרֵי מְשֻׁפֵּט עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת.

(2) אהבת שאול – חלק ג, עמ' 112-113 (ר' שאול ידידיה שאחעט)

<p>לאתרים ואמר חגר"א תאמרו לו לזה כתיב וא' יבא בכל עת אל הקדש פירש חגם דעושה צדקה בכל עת אבל בזה הצדקה לחוד לא יבוא אל הקדש</p>	<p>ועוד איתא בכתובות דף נ' עושה צדקה בכל עת זה המפרנס בניו ובנותיו כשתן קטנים להכי אמר והלך לפניך צדקך היינו דפרנסת הבניו ובנותיו שלך ומכל מקום הצדקה שלך היה גם עבור האחרים כדאמרינן בשם חגר"א דהיה קמצן אחד ולא היה רוצה ליתן צדקה משום דאמר הא אני מקיים דעושה צדקה בכל עת ולמה לי עוד לפרנס</p>
---	---

(3) ויקרא (אחרי מות) – פרק טז, פסוק כא
כֹּה וְסָמַךְ אֶהְרֹן אֶת-שְׂתֵי יָדָיו, עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי, וְהִתְנוּחָה עָלָיו אֶת כָּל עֹונֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֶת-כָּל פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם; וְנָתַן אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר, וְשָׁלַח בְּיַד אִישׁ עֲתִי הַמִּדְבָּרָה.

(4) משלי – פרק כז, פסוק ט
שָׁמוֹן וּקְטָרֶת יִשְׁמַח לֵב; וּמִתֵּק רֵעֵהוּ מֵעֵצַת-נֶפֶשׁ.

(5) ביאור הגר"א למשלי (שם)

איתא במשלי (כו. ט) 'ומתק רעהו מעצת נפש', פירוש, מה מתוק דיבורו של כהן גדול באמרו ביום הכיפורים "אנא ה' חטאו עוו פשעו לפניך עמך בית ישראל, אנא השם כפר נא לחטאים ולעונות כו'" (יומא טו, א), והוא 'מעצת נפש', שהיה יודע עוונות שבטו, וכן מהרבה שבטי ישראל, ונתן לכל אחד ואחד עצה ומסילה ישרה איך לעבוד את ה', ולכן היה יכול להתודות.

[ולכאורה תמוה] שהכהן הגדול ביום הכפורים מתחילה היה אומר "אנא ה' חטא העם הזה", והרי הוא כמקטרג עליהם? אך הענין, שצריך להתודות על החטא ומודה ועוזב ירוחם, וכמו שנאמר (ירמיה ב. לה) 'הֲגִנִּי נִשְׁפָּט אוֹתְךָ עַל אֲמֹרְךָ לֹא חָטָאתִי, וְנֹאמַר 'וּמוֹדָה וְעֹזֹב יְרוּחִם' (משלי כח. יג). ולכן תולין בבית המקדש לשון של זהורית להראות שאנחנו חטאנו, אבל אתה תלבין אותו ותכפר לנו. וכן הכהן גדול אומר "אנא חטא העם הזה, אנא כפר נא כו'".

(6) ויקרא (אחרי מות) – פרק יח, פסוק ה
וּשְׁמֵרְתֶם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחַי בָּהֶם: אֲנִי ד'.

(7) רש"י
וחי בהם - לעולם הבא, שאם תאמר בעולם הזה, והלא סופו הוא מת:

8) באר שמואל – (ר' שמואל ברוך שולמן)

מעשה ברוכל אחד שהגיע לוילנא בליל חורף קר עם עגלתו הטעונה סחורה. תושבי העיר ישנו את שנתם העמוקה, הרחובות שוממים, קור וחושך. רק מחלון אחד בקע אור. קופא מקור נכנס לבית זה, ומצא את הגאון יושב ועוסק בתורה. הגאון צווה לחמם אותו, האכילו והשקהו והכין לו מקום לינה. מרוב התרגשות שאל הרוכל את הגאון: רבי! האם לכל הפחות אזכה לעוה"ב? - ועוה"ז יש לך, שאלהו הגאון, שאתה שואל על עוה"ב? - איזה עוה"ז? נאנח הלה מקירות לבו, כל השבוע אני נע ונד, אין לי מנוחה ומרגוע, אין לי אף פנאי להתפלל כדבעי, את מחייתי אני מוצא בדוחק והכוחות אוזלים, זה העוה"ז שלי - אם כן, אמר לו הגאון, ומה עוה"ז שאתה כ"כ עמל עליו אין לך, איך אתה מצפה לעוה"ב שאין אתה עמל עליו כלל?!

9) ויקרא (אחרי מות) – פרק יט, פסוק טז

לא תלך רכיל בעמך, לא תעמד על דם רעך: אני ד'.

10) כרם הצבי – פרשת קדושים, עמ' עד (ר' צבי הירש פערבער)

תעמוד על דם רעך" ואין בזה אסור רכילות, וכמו יהונתן שהגיד לדוד כי שאול אביו מבקש להמיתו (ש"א"י"ט) ומה שעשה אח"כ יהונתן הסימן עם חצים (ש"א כ"ב"א) ולא אמר לו בפירושו, שמעתי בשם רבינו הגדול הגר"א ז"ל כי כל מאי דאפשר למעט בלשה"ר צריכים למעט להקטין האסור גם במקום שמותר, ואם אפשר ע"י רמז טפי עדיף.

11) ויקרא (אחרי מות) – פרק יט, פסוק יז

לא תשגא את אחיך בלבבך; הוכח תוכיח את עמיתך, ולא תשא עליו חטא.

12) אור חדש – פרשת בשלח, עמ' תכד (ר' חיים אפרים זייטשיק)

כמשפ"י הגר"א ז"ל על מידת השנאה, „שנאת חינם“, ולכאורה אם חבירו פגע וזלזל בו בכבודו או שהזיק ממנו וגזל רכושו האם זה שנאת חינם, הלא יש לו סיבה שישנא אותו? א"כ מה פירוש שנאת חינם? והסביר, כיון אילו הכיז והאמין להבין שאין אדם נוקף אצבעו מלמטה עד שמכריזין עליו מלמעלה, והשם ית' אמר קלל את דוד והמעליב והפוגע בו הוא רק שליח ה', אז היה מותר לו ולא היה כועס ואף תרעומת לא היה נושא עליו כש"כ שנאה, כי זה שנאת חינם, שהרי הכל מכוון מאתו ית'.